

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyaē bālakāṇḍē

॥ aṣṭātriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ aṣṭātriṃśaḥ sargaḥ ॥

sagarasya prajānāmutpattistēna yajñasyāyōjanaṃ ca

tāṃ kathāṃ kauśikō rāmē
nivēdya madhurākṣarām |
punarēvāparaṃ vākyaṃ
kākutsthamidamabravīt ॥ 1.38.1 ॥

ayōdhyādhipatirvīra
pūrvamāsīnnarādhipaḥ |
sagarō nāma dharmātmā
prajākāmaḥ sa cāprajaḥ ॥ 1.38.2 ॥

vaidarbhaduhitā rāma
kēśinī nāma nāmataḥ |
jyēṣṭhā sagarapatnī sā
dharmiṣṭhā satyavādinī ॥ 1.38.3 ॥

ariṣṭanēmērduhitā
suparṇabhaginī tu sā |
dvitīyā sagarasyāsīt
patnī sumatisaṃjñitā ॥ 1.38.4 ॥

tābhyāṃ saha mahārājaḥ
 patnībhyāṃ taptavāṃstapaḥ |
 himavantaṃ samāsādya
 bhṛguprasravaṇē girau || 1.38.5 ||

atha varṣaśatē pūrṇē
 tapasā'rādhitō muniḥ |
 sagarāya varamṃ prādād
 bhṛguḥ satyavatāṃ varaḥ || 1.38.6 ||

apatyalābhaḥ sumahān
 bhaviṣyati tavānagha |
 kīrtiṃ cāpratimāṃ lōkē
 prāpsyasē puruṣarṣabha || 1.38.7 ||

ēkā janayitā tāta
 putraṃ vaṃśakaraṃ tava |
 ṣaṣṭiṃ putrasahasrāṇi
 aparā janayiṣyati || 1.38.8 ||

bhāṣamāṇaṃ mahātmānaṃ
 rājaputryau prasādya tam |
 ūcatuḥ paramaprītē
 kṛtāñjalipuṭē tadā || 1.38.9 ||

ēkaḥ kasyāḥ sutō brahman
 kā bahūñjanayiṣyati |
 śrōtumicchāvahē brahman
 satyamastu vacastava || 1.38.10 ||

tayōstad vacanaṃ śrutvā

bhṛguḥ paramadhārmikaḥ |

uvāca paramāṃ vāṇīm

svacchandō'tra vidhīyatām || 1.38.11 ||

ēkō vaṃśakarō vāstu

bhavō vā mahābalāḥ |

kīrtimantō mahōtsāhāḥ

kā vā kaṃ varamicchati || 1.38.12 ||

munēstu vacanaṃ śrutvā

kēśinī raghunandana |

putraṃ vaṃśakaraṃ rāma

jagrāha nṛpasannidhau || 1.38.13 ||

ṣaṣṭiṃ putrasahasrāṇi

suparṇabhaginī tadā |

mahōtsāhān kīrtimatō

jagrāha sumatiḥ sutān || 1.38.14 ||

pradakṣiṇamṛṣiṃ kṛtvā

śirasābhipraṇamya tam |

jagāma svapuraṃ rājā

sabhāryō raghunandana || 1.38.15 ||

atha kālē gatē tasya

vyēṣṭhā putraṃ vyajāyata |

asamañja iti khyātaṃ

kēśinī sagarātmajam || 1.38.16 ||

sumatistu naravyāghra
 garbhatumbaṃ vyajāyata |
 ṣaṣṭiḥ putrasahasrāṇi
 tumbabhēdād viniḥsṛtāḥ || 1.38.17 ||

ghṛtapūrṇēṣu kumbhēṣu
 dhātryastān samavardhayan |
 kālēna mahatā sarvē
 yauvanaṃ pratipēdirē || 1.38.18 ||

atha dīrghēṇa kālēna
 rūpayauvanaśāliṇaḥ |
 ṣaṣṭiḥ putrasahasrāṇi
 sagarasyābhavaṃstadā || 1.38.19 ||

sa ca jyēṣṭhō naraśrēṣṭha
 sagarasyātmasambhavaḥ |
 bālān grhītvā tu jalē
 sarayvā raghunandana || 1.38.20 ||

prakṣipyā prāhasannityaṃ
 majjatastān nirīkṣya vai |
 ēvaṃ pāpasamācāraḥ
 sajjanapratibādhakaḥ || 1.38.21 ||

paurāṇāmahitē yuktaḥ
 pitrā nirvāsitaḥ purāt |
 tasya putrōṃśumān nāma
 asamañjasya vīryavān || 1.38.22 ||

sammataḥ sarvalōkasya

sarvasyāpi priyaṃvadaḥ |

tataḥ kālēna mahatā

matih samabhijāyata || 1.38.23 ||

sagarasya naraśrēṣṭha

yajēyamiti niścītā |

sa kṛtvā niścayaṃ rājā

sōpādhyāyagaṇastadā |

yajñakarmaṇi vēdajñō

yaṣṭuṃ samupacakramē || 1.38.24 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye

bālakāṇḍē aṣṭātriṃśaḥ sargaḥ ||